

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

PR. 460/23.11.20
сг

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-7958 din 14.12.2020

La nr. 460 din 23.11.2020

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 (art.1, 4, 5, ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 8 (opt) file.

Director

R. Flocea

Ruslan FLOCEA

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>2849</u>
" <u>16</u> "	<u>12</u> 20 <u>20</u>
Ora	_____

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/7006 din 11.12.2020

la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 (art.1, 4, 5, ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autori nemijlociți sunt Deputații în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din

13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Deși proiectul a fost elaborat cu abateri de la normele legale cu privire la transparența în procesul decizional, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă nu este menționat expres scopul proiectului, însă acesta poate fi dedus din următoarea teză expusă în notă: *„Adoptarea modificărilor și completărilor propuse va permite o activitate transparentă și echilibrată a furnizorilor de servicii audiovizuale și a autorității de reglementare”*.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propun mai multe modificări la Codul serviciilor media audiovizuale. Prin proiect se propune reducerea duratei medii zilnice de transmisie a programelor audiovizuale locale, se exclud unele rigori privind sursele de achiziționare din străinătate a programelor audiovizuale, se reglementează anumite aspecte privind protecția confidențialității surselor de informare, se completează cu prevederi noi referitoare la activitatea furnizorului de multiplex și se reglementează acte administrative permissive noi ale Consiliului Audiovizualului în acest sens, se introduc rigori pentru asigurarea informării victimelor violenței domestice despre existența numărului telefonic de urgență etc.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Urmare a efectuării expertizei anticorupție în proiect au fost identificați factori de risc care pot genera riscuri de corupție la etapa implementării acestuia. În acest sens, au fost remarcate proceduri reglementate lacunar și ambiguu, lacune de drept, formulări care admit interpretări abuzive, norme ce admit prejudicierea intereselor contrar interesului public, atribuții care admit derogări și interpretări abuzive, concurența normelor de drept etc.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”*.

Nota informativă conține sumar doar unele dintre principalele prevederi ale proiectului, nefiind relevante alte informații prin prisma art. 30 al Legii nr. 100/2017. Totodată, nota nu cuprinde acele analize, studii care au condus la anumite concluzii ce au determinat elaborarea proiectului. Spre exemplu, prin proiect se propune modificarea mai multor valori din Codul serviciilor media

audiovizuale exprimate în procente sau în ore, însă aceste modificări nu sunt susținute cu argumente în nota informativă. Lipsa informațiilor în nota informativă poate fi considerată drept o încălcare a rigorilor de transparență a activității autorităților publice, or publicul urmează a fi informat despre condițiile care au determinat elaborarea unui proiect de act normativ și finalitățile urmărite de acest proiect.

Prin urmare, nota informativă nu conține datele necesare potrivit prevederilor legale și se recomandă suplینirea acesteia.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

Având în vedere natura relațiilor reglementate de proiect, implementarea acestuia nu va genera cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat.

1.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Conform art.13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, „(1) *Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ*”.

Potrivit pct. 2 alin. (3) al anexei nr. 1 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, „*În cazul proiectelor actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător, suplimentar se descriu concluziile și propunerile înaintate în cadrul studiilor de cercetare, precum se rezultatele analizei ex ante sau ale analizei impactului de reglementare. Se prezintă argumentarea, în baza evaluării beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și, după caz, analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv prin prisma respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului*”.

În pofida faptului că prevederile proiectului de lege vizează activitatea de întreprinzător a subiecților de drept din domeniul serviciilor media audiovizuale, nota informativă nu conține analiza impactului de reglementare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

În cadrul expertizei anticorupție s-au depistat fragmente din textul proiectului ce nu corespund tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice. Normele din proiect prin care se obligă furnizorii de servicii media să asigure informarea victimelor violenței domestice asupra existenței numărului de telefon, la care acestea pot apela în mod de urgență; condițiile dezvăluirii surselor confidentiale de informare ale jurnalistului; modificările referitoare la funcționarea distribuitorilor de servicii media și a furnizorilor publici de servicii media etc. sunt de natură să genereze varii interpretări datorită utilizării formulărilor ambigue.

Textul proiectelor trebuie să fie în corespundere cu exigențele redactării tehnico-juridice și lingvistice, cu cerințele stabilite de art. 54 din Legea nr. 100/2017. Formulările lingvistice se califică ca factori ai coruptibilității în măsura în care acordă posibilități de aplicare a normei în interpretarea preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare și control al aplicării. Analiza detaliată a aspectelor referitoare la formularea normelor și ambiguitatea acestora este expusă la compartimentul III din prezentul Raport.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme contradictorii și conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare. Propunerile de modificare a cerințelor de protejare a spațiului informațional, respectarea cărora se află în sarcina furnizorilor și distribuitorilor de servicii media, se află în conflict cu standardele Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră. Totodată, prevederile care stabilesc obligativitatea dezvăluirii de către jurnalist a surselor de informare în cazurile necesare pentru apărarea securității naționale sau a ordinii publice sunt în contradicție cu prevederile Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare și a standardelor internaționale în domeniu. De asemenea, sunt contradictorii prevederile din proiect și Codul serviciilor media audiovizuale referitoare la statutul proprietarilor beneficiari ai distribuitorilor de servicii media.

Concurența normelor de drept constituie o incompatibilitate a unei prevederi din proiect cu alte prevederi ale proiectului sau ale legislației naționale ori internaționale. Acest conflict normativ reprezintă un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legale și creează premise pentru aplicarea normei „convenabile” într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile. Continuarea analizei respective este prezentată la compartimentul III din Raport pentru fiecare situație în parte.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prin proiect se propun modificări la Codul serviciilor media audiovizuale, iar, în cea mai mare parte, responsabilitatea monitorizării respectării prevederilor acestuia revine Consiliului Audiovizualului. Având în vedere identificarea în proiect a normelor ce constituie factori de risc, există riscuri de a fi afectată activitatea Consiliului la etapa de implementare a acestor prevederi sau la etapa de apreciere a faptului dacă furnizorii și distribuitorii de servicii audiovizuale au implementat corect aceste prevederi. În acest sens, entitatea publică și agenții publici pot manifesta comportamente abuzive, atitudini discriminatorii sau interpretări subiective ale normelor ce constituie factori de risc.

Proiectul intervine cu o noutate pentru activitatea Consiliului Audiovizualului, și anume îi acordă atribuția de a elibera 2 acte permissive pentru furnizorul de multiplex și furnizorul de servicii media: autorizație de multiplex și aviz de utilizare al slotului din multiplex. Riscul coruptibil al proiectului în acest context este faptul că nu reglementează procedura administrativă căreia Consiliul urmează să

se conformeze la eliberarea acestor acte. În lipsa reglementării unei asemenea proceduri, existența și necesitatea căreia rezultă chiar din proiect, este iminentă apariția discreției periculoase a funcționarilor responsabili de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor lor interese, contrare interesului public. Detalii adăugătoare referitoare la activitatea agenților publici și a entităților publice sunt expuse la compartimentul III din prezentul Raport.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

În proiect se introduce o normă nouă potrivit căreia „Dezvăluirea unei surse de informare poate fi dispusă de instanța de judecată în cazul când acest lucru devine necesar pentru apărarea securității naționale sau a ordinii publice”. Prevederile respective sunt generale și „adaptabile” la o multitudine de situații în care jurnaliștii ar putea fi impuși în mod abuziv să-și divulge sursele confidentiale de informare, iar persoanele ce au furnizat informația în anonim să fie urmărite și intimidat.

Recunoașterea legală a protecției surselor de informare este necesară într-o societate democratică, iar limitele acestei protecții trebuie să fie stabilite exhaustiv și cu certitudine în lege. Acțiunile entităților publice trebuie să fie predictibile, iar persoanele vizate trebuie să cunoască preventiv limitele de protecție a drepturilor și libertăților lor. Admiterea unei ingerințe excesive a entităților publice în activitatea jurnaliștilor, în ceea ce privește protecția surselor de informare, constituie un pericol atât pentru drepturile jurnaliștilor, cât și pentru cele a persoanelor care îi asigură cu informații sub protecția anonimatului.

Detaliile privind aceste riscuri sunt expuse la compartimentul III din prezentul Raport.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art. I pct. 2 din proiect

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

2. Art. 4. *Programe audiovizuale locale*, se modifică după cum urmează:

la alineatul (3) textul se modifică:

la lit. c) sintagma „8 ore” se substituie cu sintagma „6 ore”;

la lit. d) sintagma „4 ore” se substituie cu sintagma „3 ore”;

la lit. e) sintagma „2 ore” se substituie cu sintagma „1 oră”.

alineatul (6) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„(6) Furnizorii de servicii media, cu excepția celor tematici, au obligația de a transmite, în cadrul serviciilor de radiodifuziune sonoră, programe audiovizuale locale cu următoarele durate medii zilnice:

la lit. a) sintagma „12 ore” se substituie cu sintagma „10 ore”;

la lit. b) sintagma „10 ore” se substituie cu sintagma „8 ore”;

la lit. c) sintagma „10 ore” se substituie cu sintagma „8 ore”;

la lit. d) sintagma „ 8 pre” se substituie cu sintagma „ 6 ore”;

la lit. e) sintagma „ 6 ore” se substituie cu sintagma „4 ore”.

la alineatul (7) sintagma „de cel puțin 80%” se substituie cu sintagma „de cel puțin 60%”.

Obiecții:

Prin intermediul normei precitate se propune micșorarea duratelor medii zilnice de transmitere, în cadrul serviciilor de televiziune și radiodifuziune, a programelor audiovizuale locale. Totodată, se propune micșorarea proporției programelor audiovizuale locale obligatorii pentru difuzare în limba română, de la 80% la 60%.

Urmare a analizei proiectului, se remarcă iminența riscului ca norma respectivă să fie interpretată abuziv, astfel încât creatorii de programe locale să fie descurajați, iar limba de stat a Republicii Moldova - marginalizată. Reducerea valorilor nominalizate poate constitui o premisă pentru scăderea inițiativei în industria audiovizuală națională. Totodată, există riscul subestimării patrimoniului cultural național în favoarea producției mediatice străine.

Potrivit pct. 3 din Concepția securității informaționale a Republicii Moldova, aprobată prin Legea nr. 299/2017, „Creșterea dependenței societății contemporane de globalizarea sistemelor informaționale și a infrastructurilor de comunicații conduce la sporirea vulnerabilității persoanei, a societății și a statului față de amenințările, tot mai accentuate, din domeniile informațional-tehnologic și informațional-mediatic”. Astfel, în aceste condiții, urmare a implementării proiectului se accentuează riscurile identificate în Concepție. Susținerea producției audiovizuale autohtone constituie un instrument pentru combaterea acestor vulnerabilități.

Nota informativă nu conține argumentele, analizele care au condus către elaborarea normei analizate ceea ce constituie un obstacol pentru identificarea scopului propus și a interesului public urmărit. Nu este clară sursa și motivația reducerii ponderii programelor audiovizuale locale în serviciile de televiziune și radiodifuziune, precum și a limbii de stat, care potrivit recensământului din anul 2014 este limbă maternă pentru cca 80% din populație.

Recomandări:

Se recomandă reexaminarea art. 1 pct. 2 din proiect prin prisma necesității asigurării promovării programelor audiovizuale locale și a limbii de stat.

Factori de risc:

- Promovarea intereselor contrar interesului public

Riscuri de corupție:

- Generale

- 2 -

Art. 1 pct. 3, 7 din proiect

Art. 1. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

3. Art. 5 alineatul (2) se exclude;

7. Art. 17. *Protejarea spațiului audiovizual național.*

alineatul (4) se expune în următoarea redacție:

“(4) În vederea protejării spațiului audiovizual național și asigurării securității informaționale, furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media sunt în drept să includă în oferta de servicii, transmiterea programelor de televiziune și de radio cu conținut militar, locale sau cele achiziționate din terțe state, care corespund prevederilor Concepției și Strategiei securității informaționale a Republicii Moldova”.

Obiecții:

Art. 5 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, ce se propune a fi exclus, prevede următoarele : „În cazul serviciilor de televiziune, programele audiovizuale achiziționate de peste hotare trebuie să provină în proporție de cel puțin 50% din statele membre ale Uniunii Europene și/sau din statele terțe participante la Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră”. Art. 17 alin. (4) din același act, ce se propune

Într-o nouă redacție, prevede următoarele: „În vederea protejării spațiului audiovizual național și asigurării securității informaționale, se permite furnizorilor de servicii media și distribuitorilor de servicii media transmisiunea programelor de televiziune și de radio cu conținut informativ, informativ-analitic, militar și politic care sînt produse în statele membre ale Uniunii Europene, în SUA și Canada, precum și în statele care au ratificat Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră”.

Urmare a analizei acestor norme se remarcă faptul că au rolul de a asigura securitatea informațională a Republicii Moldova prin limitarea conținutului informațional care poate dăuna. Normele propuse prin proiect permit achiziționarea, transmisia programelor de televiziune și difuzarea emisiunilor produse în statele care nu corespund standardelor și rigorilor internaționale, precum și din statele care nu sunt parte a Convenției europene cu privire la televiziunea transfrontalieră.

Acest fapt contravine Legii nr. 299/2017 privind aprobarea Concepției securității informaționale a Republicii Moldova, care statuează la pct.1 din Concepție că, „Dezvoltarea rapidă a tehnologiei informației și extinderea multisectorială a acesteia reprezintă o caracteristică indispensabilă a societății contemporane, cu efecte diverse de ordin social, politic, militar și economic asupra vieții cotidiene, la nivel de stat, de societate și de persoană. În acest context, întreprinderea unor măsuri necesare pentru asigurarea securității la nivel național presupune un program complex de activități, care au legături directe cu nivelul asigurării securității informaționale a persoanei, a societății și a statului în ansamblu”, iar potrivit pct. 7 din Concepție, „Securitatea informațională este parte componentă a sistemului național de securitate”.

În aceeași ordine de idei, articolul 7 din Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră, reglementează responsabilitățile radiodifuzorilor, inclusiv condiția potrivit căreia jurnalele televizate trebuie să prezinte în mod loial faptele și evenimentele și să favorizeze libera formare a opiniilor. Conform articolului 5 parag. 1 din această Convenție, „Fiecare stat membru al Convenției trebuie să se asigure că toate serviciile de programe transmise de un radiodifuzor ce ține de jurisdicția sa sunt conforme cu prevederile ei”. Totodată, art. 10 alin. (2) din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului stabilește că exercitarea libertății de exprimare ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională. În acest sens, articolul 10 din Convenție nu interzice aplicarea măsurilor care ar condiționa, restricționa sau preveni publicarea.

Relevante analizei respective sunt constatările Curții Constituționale. În acest sens, potrivit Hotărârii Curții Constituționale privind controlul constituționalității Legii nr. 257/2017 cu privire la completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova (Sesizarea nr. 2a/2018) nr. 16/04.06.2018, Curtea a conchis că, „74. [...] interdicția se limitează doar la transmiterea programelor de televiziune sau de radio cu conținut informativ, informativ-analitic, militar și politic care nu sunt produse în statele membre ale Uniunii Europene, în Statele Unite ale Americii, în Canada sau în statele care au ratificat Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră. Ea nu se referă și la alte tipuri de programe. 75. De asemenea, interdicția nu operează și în câmpul altor surse de informare decât televiziunea sau posturile de radio. Limitele unei restricții reprezintă factori importanți în analiza proporționalității sale (Mouvement raëlien suisse v. Elveția [MC], 13 iulie 2012, §75). În consecință, persoanele presupus a fi afectate prin limitarea accesului la programele de televiziune sau de radio cu conținut informativ, informativ-analitic, militar și politic care nu sunt produse în statele membre ale Uniunii Europene, în Statele Unite ale Americii, în Canada sau în statele care au ratificat Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră au la dispoziție alte surse de informații”. Aceleași concluzii au fost reiterate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 149/2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 180a/2018 privind controlul constituționalității Codului serviciilor media audiovizuale.

Conform raționamentelor menționate, impunerea unor limitări pentru achiziționarea, transmisia sau difuzarea emisiunilor cu conținut informativ, informativ-analitic, militar și politic, la producerea cărora nu se ține cont de rigorile internaționale prevăzute, în special, în Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră, este necesară pentru a asigura securitatea informațională a statului. Excluderea acestor limitări prin proiect poate fi de natură să expună riscului spațiul informațional național și să compromită

integritatea agenților privați implicați în acest sector.

Recomandări:

Se recomandă reexaminarea prevederilor art. 1 pct. 3 și 7 din proiect, astfel încât, pe de o parte, să nu fie admisă compromiterea securității informaționale a Republicii Moldova și, pe de altă parte, să se asigure cultivarea climatului de integritate în domeniul audiovizualului.

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

- 3 -

Art. 1 pct. 4 din proiect

Art. 1. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

4. Art. 6 alineatele (4) – (8) se exclud;

Obiecții:

Articolul 6 din Codul serviciilor media audiovizuale reglementează operele audiovizuale europene, iar, nemijlocit, alineatele (4)-(8), ce se propun a fi excluse, stabilesc anumite limite de emisie rezervate operelor audiovizuale europene.

Excluderea acestor prevederi lipsește de conținut regimul juridic al operelor audiovizuale europene, or după implementarea proiectului vor rămâne doar condițiile de calificare a operelor audiovizuale, însă fără reglementarea specificului de difuzare a acestora. Excluderea unor norme și omisiunea de a interveni cu norme noi îmbunătățite creează un vid de reglementare. În asemenea împrejurări, normele sunt lipsite de predictibilitate, iar responsabilii de implementarea acestora pot fi tentați la comiterea abuzurilor și atitudinilor subiective.

Operele audiovizuale europene sunt producții ce provin din Republica Moldova, statele membre ale Uniunii Europene și din statele terțe participante la Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră. Așa cum am menționat în cadrul analizei anterioare, securitatea informațională a statului reprezintă o parte componentă a sistemului național de securitate, iar excluderea anumitor condiționalități referitoare la calitatea conținutului mediatic și sursa acestuia pot dăuna. Limitările rezonabile și proporționale scopului legitim de asigurare a securității informaționale, nu constituie o ingerință abuzivă a statului în spațiul privat al persoanelor interesate sau beneficiare de servicii audiovizuale.

Așadar, riscurile generate de norma analizată se realizează în admiterea unui vid legislativ și compromiterea securității informaționale a statului.

Recomandări:

Se recomandă completarea art. 1 pct. 4 cu reglementări referitoare la regimul juridic al operelor audiovizuale europene și la asigurarea securității informaționale a Republicii Moldova.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

Art. I pct. 6 din proiect

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Art. 16. *Protecția persoanelor cu dizabilități* se modifică și se completează după cum urmează: denumirea articolului se completează cu următorul text "și a victimelor violenței domestice". articolul se completează cu noi alineate (5), (6) cu următorul cuprins:

„(5) Furnizorii de servicii media în cadrul difuzării programelor care abordează tema violenței domestice sunt obligați să asigure informarea victimelor violenței domestice asupra existenței numărului de telefon, la care acestea pot apela în mod de urgență.

(6) Informarea victimelor violenței domestice despre existența numărului de telefon pentru apel de urgență este însoțită de citirea textului, iar numărul de telefon este afișat static și lizibil pe toată perioada difuzării programului”.

Obiecții:

Norma precitată are drept scop susținerea măsurilor de protecție a victimelor violenței domestice. Cu toate acestea, formularea normei este de natură să creeze confuzie la aplicare și neclarități privind sensul acesteia. Astfel, norma analizată prevede că „*informarea [...] este însoțită de citirea textului*”, fără a specifica un text anume sau să facă trimitere la un text anumit.

În aceste condiții, nu este cert dacă se are în vedere un text prestabilit în lege sau unul care urmează a fi elaborat de către furnizorii de servicii media. Totodată, nu sunt reglementate condițiile potrivit cărora trebuie să corespundă textul difuzat cu scopul informării victimelor violenței domestice despre existența numărului de telefon la care acestea pot apela în mod de urgență.

De asemenea, norma admite interpretări referitoare la numărul de telefon la care se poate apela în mod de urgență. Astfel de numere de telefon pot exista din mai multe surse, dedicate victimelor violenței domestice, atât din domeniul privat cât și public. Spre exemplu, actualmente este disponibil numărul de urgență 112 administrat de către Serviciul Național Unic Pentru Apelurile de Urgență 112 din Republica Moldova; telefonul de încredere pentru femei și fete 080088008 administrat de Asociația obștească Centrul internațional „La strada” etc. Din conținutul proiectului nu rezultă careva date de identificare ale numărului de telefon care urmează a fi promovat, dar nici nu rezultă obligația de a informa despre mai multe numere de telefoane dacă acestea există.

Într-o altă ordine de idei, proiectul nu prevede tragerea la răspundere a furnizorilor de servicii media pentru încălcarea normelor ce se propun a fi introduse în Codul serviciilor audiovizuale. Spre exemplu, art. 84 alin. (3) din acest Cod prevede sancționarea furnizorilor de servicii media care, în cadrul serviciilor de televiziune, nu respectă rigorile privind protecția persoanelor cu dizabilități statuate la art. 16 alin. (3) din același Cod.

În concluzie, se remarcă faptul că norma este formulată ambiguu și este lacunară. Riscurile provocate de aceste deficiențe ale normei se extind asupra integrității profesionale ale agenților publici ce vor impune aplicarea normei, dar și a agenților privați care sunt vizați de această normă. Claritatea și certitudinea sensului normei sunt condiții esențiale pentru respectarea principiului predictibilității normelor juridice dar și elemente importante pentru previziunea acțiunilor entităților publice în raport cu cele private. Norma analizată nu oferă predictibilitate, respectiv, constituie o premisă pentru manifestări de corupție și neatingerea obiectivului de interes public propus la elaborarea acesteia.

Recomandări:

Se recomandă completarea art. I pct. 6 din proiect cu reglementări detaliate referitoare la executarea obligației de către furnizorii de servicii media de informare despre existența numărului de telefon la care pot apela victimele violenței domestice în regim de urgență. În special, se recomandă expunerea datelor de

identificarea a numărului sau numerelor de telefon care să fie promovate, precum și a textului care să fie citit. Ulterior acestor modificări, urmează a fi reglementată și tragerea la răspundere pentru nerespectarea rigorilor respective.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Norme irealizabile
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 5 -

Art. I pct. 5 alin. (5) din proiect

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

5. Art. 9. *Protecția confidențialității surselor de informare*, se completează cu noi alineate (3), (4) și (5) cu următorul cuprins:

(5) Dezvăluirea unei surse de informare poate fi dispusă de instanța de judecată în cazul când acest lucru devine necesar pentru apărarea securității naționale sau a ordinii publice.

Obiecții:

Prin norma precitată se propune ca, în scopul apărării securității naționale sau al ordinii publice, instanțele judecătorești să dețină competența de a dispune dezvăluirea sursei de informare a jurnaliștilor. Această normă poate genera abuzuri la implementare din următoarele considerente:

- inițial se observă sensul incert al noțiunilor de „securitate publică” și „ordine publică”. Aceste noțiuni nu sunt definite de legislație și au o arie foarte largă de aplicare. Spre exemplu, ordinea publică este definită în teorie drept ansamblul de norme juridice care stau la baza funcționării unui stat de drept, iar dispozițiile cu caracter de ordine publică, ce privesc în special ordinea politică, economică, socială ș.a. au un caracter imperativ și nu pot fi înlăturate prin convențiile dintre particulari. Prin urmare, sunt incerte condițiile în care un jurnalist poate fi impus să dezvăluie sursa de informare această situație fiind încurajatoare pentru comportamentele abuzive ale agenților publici și entităților publice. Totodată, norma în cauză poate determina o stare de ezitare a persoanelor ce oferă informații sub protecția anonimatului, deoarece dezvăluirea implică mai multe riscuri.

Dreptul jurnaliștilor de a-și proteja sursele confidențiale de informare reprezintă un aspect important al dreptului la libertatea de exprimare. Protecția surselor de informare și de documentare ale jurnaliștilor constituie o condiție de bază a libertății presei într-o societate democratică. Această protecție rezultă, atât din prevederile legale naționale, cât și din prevederile actelor normative internaționale privind libertățile jurnaliștilor și ziaristilor. Admiterea în dreptul național a unor reglementări confuze, incerte și, respectiv, neprevizibile constituie o premisă de compromitere a integrității instituționale și profesionale.

- norma analizată este în contradicție cu prevederile art. 13 din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare. În concordanță cu prevederile acestui articol, persoana care a distribuit publicului informația obținută din surse confidențiale nu poate fi obligată să dezvăluie identitatea sursei în cadrul unui proces civil sau contravențional. În ceea ce privește un proces penal, alineatul (4) din același articol stabilește următoarele: „În cadrul unui proces penal, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, în condițiile legii, poate obliga persoana să divulge sursa de informare dacă sînt întrunite cumulativ următoarele condiții: a) dosarul penal vizează infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave; b) divulgarea sursei este

absolut necesară pentru urmărirea penală; c) au fost epuizate toate posibilitățile de a identifica sursa de informare prin alte mijloace”.

Conflictul respectiv reprezintă un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și creează premise pentru aplicarea normei „convenabile” într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile. Astfel, pe de o parte, proiectul se limitează la o prevedere generală cu trimitere la motive de securitate și ordine publică, însă, pe de altă parte, Legea nr. 64/2010 reglementează indicatori cumulativi concreți în prezența cărora se poate obliga dezvăluirea sursei de informare.

- la acest compartiment al analizei este relevantă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în hotărârea din 1996 în cauza Goodwin contra Marii Britanii, a statuat că „Protecția surselor jurnalistice este una din pietrele de temelie ale libertății presei [...]. Absența unei astfel de protecții ar putea descuraja sursele jurnalistice să ajute presa în informarea publicului pe teme de interes general. Ca urmare, presa ar putea fi incapabilă să joace rolul său esențial de „câine de pază”, iar capacitatea sa de a furniza informații precise și de încredere s-ar diminua [...]. Un ordin de divulgare nu ar putea fi în conformitate cu articolul 10 din Convenție decât dacă este justificat de un interes public superior”.

În concluzie, norma analizată constituie un factor de risc generator de riscuri de corupție ca urmare a redactării acesteia într-o formă ambiguă și poziționarea în contradicție cu Legea nr. 64/2010.

Recomandări:

Se recomandă modificarea art. I pct. 5 alin. (5) din proiect prin excluderea formulărilor ambigue și contradicțiilor cu prevederile Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, precum și ajustarea la standardele internaționale în domeniu.

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept
- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Prejudicierea intereselor contrar interesului public
- Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 6 -

Art. I pct. 8 din proiect

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Art. 19. Responsabilități culturale

alineatul (5) se expune un următoarea redacție:

„(5) Serviciile de radiodifuziune sonoră și serviciile de televiziune muzicale vor conține cel puțin 15% de opere muzicale care provin de la compozitori, artiști-interpreți și producători originari din Republica Moldova”.

Obiecții:

La art. 19 alin. (1) din Codul serviciilor media audiovizuale este consacrată o normă cu valoare de principiu pentru responsabilizarea culturală a subiecților din sectorul serviciilor media audiovizuale care statuează că „Serviciile media audiovizuale reflectă diversitatea spațiului cultural național și a celui european”. Alineatul (5), în vigoare, al aceluiași articol prevede un minim garantat pentru promovarea limbii române și a compozitorilor, artiștilor-interpreți și producătorilor originari din Republica Moldova, stabilind următoarele: „Serviciile de televiziune cu conținut muzical și serviciile de radiodifuziune sonoră trebuie să

conțină cel puțin 30% de opere muzicale în limba română, inclusiv 10% de opere muzicale care provin de la compozitori, artiști-interpreți și producători originari din Republica Moldova”.

Prin proiect se propune majorarea cu 5 puncte procentuale a conținutului de opere muzicale care provin de la compozitori, artiști-interpreți și producători originari din Republica Moldova, de la 10% la 15%, însă exclude totalmente cerința privind limba operelor.

Norma analizată poate fi interpretată abuziv și discriminatoriu deoarece permite neglijarea promovării limbii de stat a Republicii Moldova, iar proiectul nu prevede nici o normă care să împiedice apariția acestui risc. Limba este un atribut al identității naționale și un instrument prin intermediul căruia se cultivă și se promovează valorile culturale. Excluderea din actele legislative a garanțiilor ce susțin utilizarea limbii de stat constituie o premisă pentru abuzuri și comportamente arbitrare.

Recomandări:

Se recomandă completarea pct. 8 din proiect cu prevederi univoce privind responsabilitatea culturală a subiecților din sectorul serviciilor de televiziune cu conținut muzical și din cel al serviciilor de radiodifuziune sonoră raportat la limba de stat a Republicii Moldova.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

- 7 -

Art. I pct. 13 alin. (1) și (3) din proiect

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Textul se completează cu un nou Capitol VI¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul VI¹. *Furnizor de multiplex*

Articolul 52¹. *Funcționarea furnizorului de multiplex*

(1) Autorizația de multiplex se acordă de către Consiliului Audiovizualului, pe o perioadă de 15 ani.

(3) Furnizorul de multiplex va încheia contracte de prestare a serviciului de utilizare a slotului din multiplex doar cu furnizorii de servicii media audiovizuale care dețin aviz de utilizare a slotului din multiplex.

Obiecții:

Prin proiect se reglementează 2 acte noi: autorizația de multiplex și avizul de utilizare al slotului din multiplex. Definițiile acestora sunt expuse la pct. 1 din proiect și au următorul conținut:

„*autorizație de multiplex* – act permisiv emis de către Consiliul Audiovizualului prin care unui furnizor de multiplex aflat în jurisdicția Republicii Moldova i se acordă dreptul de instalare, operare și gestionare a propriei rețele de comunicații electronice prin care se realizează un multiplex;

aviz de utilizare al slotului din multiplex – act permisiv emis de către Consiliul Audiovizualului prin care unui furnizor de servicii media aflat în jurisdicția Republicii Moldova i se acordă dreptul de a utiliza un slot din Multiplex”.

Normele analizate, de la pct. 13 din proiect, reglementează funcționarea furnizorului de multiplex și fac trimitere la cele două acte administrative, autorizația de multiplex și avizul de utilizare al slotului din multiplex. Activitatea furnizorului de multiplex este condiționată de obținerea autorizației de multiplex, iar contractarea slotului din multiplex de către furnizorii de servicii media este condiționată de obținerea

avizului de utilizare a slotului din multiplex. Respectiv, se observă că activitatea subiecților nominalizați este condiționată de obținerea celor 2 acte permissive, or fără deținerea acestora ei nu vor putea să activeze.

Problematica proiectului la acest compartiment constă în faptul că nu reglementează procedura de eliberare a autorizației de multiplex și a avizului de utilizare a slotului din multiplex. În special, nu sunt reglementate temeiurile de refuz al Consiliului Audiovizualului de a elibera aceste acte, precum și condițiile pe care urmează să le îndeplinească solicitanții. De asemenea, nu sunt cunoscute termenele în care se examinează solicitările actelor, actele și informațiile necesare de prezentat entității publice etc. Un aspect, nu mai puțin important este faptul dacă actele în cauză se eliberează gratuit sau contra cost, or proiectul nu reglementează asemenea aspecte. Mai mult decât atât, proiectul nu prevede nici în sarcina cărei autorități publice s-ar regăsi atribuția de reglementare a acestor aspecte lacunare, în cazul în care există o asemenea intenție.

Pericolul coruptibilității lacunelor evidențiate constă în incertitudinea pe care o creează în relațiile sociale, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor funcționarilor publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care autoritățile responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri. Atunci când procedurile administrative nu sunt reglementate, însă existența acestora rezultă din actul normativ, apare discreția periculoasă a funcționarului responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.

Recomandări:

Se recomandă completarea art. I pct. 13 din proiect cu reglementări ample privind procedura de eliberare a autorizației de multiplex și a avizului de utilizare a slotului din multiplex.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 8 -

Art. I pct. 14 din proiect

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

14. Art. 53. *Funcționarea distribuitorilor de servicii media*
la alineatul (2) lit. a)-g) se exclude.

Obiecții:

Articolul 53 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale prevede lista entităților care nu pot avea calitatea de proprietar beneficiar al distribuitorilor de servicii media, iar prin proiect se propune excluderea primelor 7 entități din această listă, care sunt: a) Parlamentul, Președintele Republicii Moldova sau Guvernul; b) un organ central de specialitate sau o autoritate administrativă centrală; c) o autoritate a administrației publice locale; d) alt organ/autoritate, instituite cu scopul exercitării atribuțiilor administrative, social-culturale sau cu caracter necomercial; e) o instituție publică finanțată integral sau parțial de la bugetul de stat; f) o organizație comercială finanțată integral sau parțial de la bugetul de stat; g) o organizație comercială care are în calitate de fondator sau cofondator cel puțin unul dintre subiecții prevăzuți la lit.a)-f).

În legătură cu intervenția propusă prin proiect, se atestă neconcordanțe care vizează, pe de o parte coerența Codului serviciilor media audiovizuale, iar pe de altă parte, scopul proiectului.

În primul rând, Codul menționat definește proprietarul beneficiar la art. 1 drept „*persoană fizică care, în temeiul legii și/sau al contractului, se află în una dintre următoarele situații: a) beneficiază sau poate beneficia de orice tip de venit din activitatea unui furnizor de servicii media sau distribuitor de servicii media și nu are obligația de a preda acest venit unei terțe persoane; b) deține, direct sau indirect, prin persoane afiliate, controlul asupra furnizorului de servicii media ori distribuitorului de servicii media; c) are calitatea de membru al organului de conducere al unei persoane juridice cu scop necomercial sau al unei persoane juridice în care nicio persoană fizică nu deține o cotă de participare egală cu sau mai mare decât cota substanțială, de asemenea are competența să revoce, singură sau împreună cu alți membri, majoritatea membrilor consiliului, organul executiv sau majoritatea membrilor organului executiv și/sau cenzorul ori majoritatea membrilor comisiei de cenzori a furnizorului de servicii media sau a distribuitorului de servicii media*”. Observăm că proprietarul beneficiar poate fi o persoană fizică, însă, contrar acestei definiții, la art. 53 alin. (2) din Cod toate entitățile enumerate nu sunt persoane fizice, cu excepția Președintelui Republicii Moldova. În această privință, se atestă o lipsă de coerență legislativă și confuzie referitoare la conceptul de *proprietar beneficiar*.

În al 2-lea rând gradul de confuzie referitor la *proprietarul beneficiar* este majorat prin proiect din considerentul că se propune excluderea din lista *proprietarilor beneficiari* a autorităților publice precum: Parlamentul, Guvernul, Ministerul etc., și entitățile publice, care, de fapt, au alte atribuții principale. În acest sens, nu este clar ce se urmărește prin prevederea analizată, care este interesul public vizat și cum se va realiza în practică proiectul. Mai mult decât atât, nota informativă nu face referire la asemenea modificare pentru a explica motivația acesteia.

Prin urmare, norma analizată are un caracter confuz și nu permite identificarea scopului modificării Codului serviciilor media audiovizuale. Această stare știrbește din calitatea actului normativ și predispune spre varii interpretări.

Recomandări:

Se recomandă clarificarea instituției *proprietarului beneficiar* reglementată de Codul serviciilor media audiovizuale, în special asupra persoanei care poate deține această calitate, fizică sau juridică. Ulterior, urmează să fie rectificat art. 1 pct. 14 din proiect prin reexaminarea necesității excluderii din lista *beneficiarilor proprietari* ai distribuitorilor de servicii media a entităților publice și în special a autorităților publice.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept
- Norme irealizabile
- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice

Riscuri de corupție:

- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

Art. I pct. 16 din proiect

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

16. Art. 66. *Publicitatea și teleshoppingul*. Textul se modifică după cum urmează:

textul se completează cu un nou alineat (7) cu următorul cuprins:

„(7) Prin derogare de la prevederile alin. (5) din prezentul articol, furnizorii publici de servicii media pot difuza, contra unui tarif, publicitate care reflectă interesele societății și ale statului privind propagarea unui mod de viață sănătos, ocrotirea sănătății, protecția mediului înconjurător, integritatea resurselor energetice, protecția socială a populației și alte mesaje de interes public”.

Obiecții:

Urmare a analizei prevederii citate se remarcă două problematice care vizează două aspecte diferite, după cum urmează:

- primul aspect vizează respectarea rigorilor tehnico-legislative la redactarea proiectului. Din conținutul pct. 16 din proiect rezultă că art. 66 din Codul serviciilor media audiovizuale se completează cu un nou alineat - alin. (7). Cu toate acestea, art. 16 din Cod conține deja 7 alineate. Respectiv, este dificil de identificat scopul autorului: de a mai adăuga un nou alineat la art. 16 sau de a expune alin. (7) deja existent într-o redacție nouă;

- al 2-lea aspect decurge din primul și constă în lipsa explicațiilor privind necesitatea excluderii alin. (7) în vigoare și expunerea într-o redacție nouă. În acest sens, este incertă aplicarea prevederilor ce se exclud pentru viitor și cum se vor reglementa relațiile sociale respective. Alineatul (7) din art. 16 al Codului, în vigoare, prevede următoarele: „Distribuitorii de servicii media nu au dreptul să plaseze publicitate sau teleshopping în serviciile media audiovizuale retransmise și vor exclude publicitatea și teleshoppingul din serviciile media audiovizuale străine retransmise”.

În concluzie, se remarcă riscurile iminente care vor fi generate la implementarea normei analizate, or din expunerea normei nu este clar cum se propune a fi implementată. În legătură cu această situație devine ambiguă activitatea instituției publice responsabile de implementare. Totodată, rămâne incertă soarta publicității și teleshopping-ului în cadrul serviciilor media audiovizuale retransmise.

Recomandări:

Se recomandă modificarea art. I pct. 16 din proiect prin expunerea clară a intenției autorului în privința articolul 66 al Codului serviciilor media audiovizuale: de a-l completa cu un nou alineat sau de a expune alineatului (7) într-o nouă redacție.

În cazul în care art. 16 alin. (7) din Codul nominalizat se expune într-o nouă redacție, se recomandă completarea proiectului cu reglementarea relațiilor sociale referitoare la publicitatea și teleshopping-ul difuzate în cadrul serviciilor media audiovizuale retransmise.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - influențare necorespunzătoare
 - conflict de interese și/sau favoritism
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

IV. Concluzia expertizei

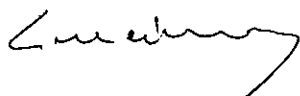
Prin proiect se propun mai multe modificări la Codul serviciilor media audiovizuale. Prin proiect se propune reducerea duratei medii zilnice de transmisie a programelor audiovizuale locale, se exclud unele rigori privind sursele de achiziționare din străinătate a programelor audiovizuale, se reglementează anumite aspecte privind protecția confidențialității surselor de informare, se completează cu prevederi noi referitoare la activitatea furnizorului de multiplex și se reglementează acte administrative permissive noi ale Consiliului Audiovizualului în acest sens, se introduc rigori pentru asigurarea informării victimelor violenței domestice despre existența numărului telefonic de urgență etc.

Urmare a efectuării expertizei anticorupție asupra proiectului au fost identificați factori de risc care pot genera riscuri de corupție la etapa implementării acestuia. În acest sens, au fost remarcate proceduri reglementate lacunar și ambiguu, lacune de drept, formulări care admit interpretări abuzive, norme ce admit prejudicierea intereselor contrar interesului public, atribuții care admit derogări și interpretări abuzive, concurența normelor de drept etc.

Nota informativă nu conține toate informațiile necesare stabilite de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar proiectul nu este însoțit de analiza impactului de reglementare.

În concluzie, autorul urmează să completeze nota informativă și să redacteze proiectul prin prisma aspectelor și recomandărilor expuse în prezentul Raport de expertiză anticorupție.

11.12.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun, Inspector principal